

Ailincuței și Neculai Secară. Sonorizare: Viorel Muraru. Cu: Cătălina Ieșanu (*Dotty/Clacket*), Marin Grigore (*Garry/Roger*), Alina Leonte (*Brooke/Vicky*), Tudor Tăbăcaru (*Freddie/Philip Brent*), Ecaterina Hâtu (*Belinda/Flavia Brent*), Corneliu-Dan Borcia (*Seldom/Spărgătorul*), Cezar Antal (*Lloyd*), Cezarina Sava (*Poppy*), Dan Grigoraș (*Tim*), Loredana Grigoriu (*Actorul*). Data premierei: 5 mai 2007.

Elisabeta POP

Exuberance is Beauty

În foaia-program a spectacolului (clujenii au făcut public faptul că n-au avut fonduri pentru tipărirea unor caiete-program), regizorul și totodată autorul scenariului acestui spectacol, intitulat atât de frumos și de poetic ***O vară fierbinte pe Iza***, explică succint cum s-a născut spectacolul. L-a inspirat, desigur, Grupul IZA, alcătuit din muzicanți supradotați, dar și oameni dintr-o bucată, artiști cu care Mihai Măniuțiu s-a împrietenit „la cataramă” – cum ar spune ei înșiși – de ani buni. Apoi, recunoaște că un asemenea spectacol n-ar fi fost posibil fără „corpul frumos și deplin liber, până la sacrificiu, al coregrafei și dansatoarei Vava Ștefănescu”. A recunoaște că un întreg spectacol ți-a fost inspirat de prietenii artiști cu care lucrezi de ceva vreme, e un semn de sensibilitate maximă. Trei ziceri din creația poetului William Blake, poate din *Cântecele inocente* sau, de ce nu, din cele ale poetului... experimentat l-au însoțit pe Mihai în timpul lucrului: primul este chiar titlul acestui articol, al doilea este *Energy is Eternal Delight*, iar al treilea, *Eternity is in love with the productions of time*.

A încerca să scrii despre acest spectacol – care nici nu cred că se vrea un spectacol propriu-zis – seamănă cu încercarea disperată a unor poeți de a descrie boarea dimineții, ceața deasă sau norii cumulus, albi și pufoși, al căror contur se schimbă de la o clipă la alta.

Îmi place să cred că spectacolul lui Mihai Măniuțiu este mai degrabă un eseu, o meditație pe teme eterne ale iubirii, vieții și morții... iar privitorilor nu le rămâne decât să-și formuleze ei înșiși noi teme de meditație..

Cum să povestești cu vorbe sărace nebulina dansului unei fete-personaj ce se simte prinsă într-un joc pe care abia l-a învățat, dar care, se vede, a fascinat-o și a cucerit-o definitiv? Vava Ștefănescu joacă pe ritmurile maramureșene și oșenești, la început timid, apoi din ce în ce mai sigură pe ea, pașii se iuțesc, muzica e tot mai răvășitoare, și simți cum, precum dervișii, intră în transă și te ia și pe tine, în jocul ei amețitor. Simți cum se zbate în ea dorința de a se rupe de hora satului și de a dansa singură, fiindcă jocul în grup îi ascunde forța, temperamentul, unicitatea. Este în jocul ei nebun o bucurie a găsirii identității, a descoperirii farmecelor ei, dar și fascinația muzicii. Este un semn că e liberă ca pasărea cerului și cine știe dacă nu e chiar pasăre? Sau poate fi și o bătrână speriată de toba care bate asurzitor, de zongora care sparge timpanele? Are dreptate Mihai, Vava joacă fără pic de milă pentru corpul ei care nu mai cunoaște odihna, se risipește cu o generozitate care nu poate fi decât a unui mare artist. Dialogul ei cu bărbații din formație este unul mut, dar, vai, cât de mult spune el, dacă ne gândim la râsul sardonice al unuia dintre

ei sau la urmărirea batjocoritoare a altuia. Mută este și comunicarea cu femeile, dimpreună cu care oficiază un ritual străvechi, precum cel al spălatului sau al al stropirii pomilor din grădina raiului...

O însoțește (intrarea ei în spectacol în chiar ziua premierei a fost un act de mare curaj și răspundere de care s-a achitat cu brio) Irina Wintze, o actriță ce se afirmă tot mai mult în anii din urmă, cu o feminitate și o senzualitate bine controlate, cu un temperament exploziv pus în slujba personajului la momentul potrivit, și cu o capacitate certă de a emoționa fără să facă apel la te miri ce efecte derizorii. Cele două femei se privesc uneori ca într-o oglindă, una devenind cumva clona celeilalte. Nu, nu se imită, ci repetă ca-ntr-un ritual, gesturi și mișcări, identități posibile într-o lume a alienării și a singurătății...

Decorul – de fapt e impropriu spus decor, ci mai degrabă spațiul destinat jocului – este parcimonios delimitat, lasând centrul liber pentru mișcare; pe cele două laturi se află două oaze-grădini, în care pământul și verdeța sugerează, poate, viața însăși, tot mai împuținată a satului care dispare... Scenograf: McRanin; asistent: Valentin Codoiu.

Costumele Grupului sunt țărănești, stilizate rafinat, sugerând cu eleganță zona oșenească și nu numai... Femeile, cele două, par sau chiar sunt, la un moment dat, mironosițe... Este și momentul să le rostim cu respect și dragoste numele celor care cântă și ne încântă: Ioan Pop, Anuța Pop, Voichița Tepei, Ioachim Făt, Grigore Chira, Gheorghe Pârja.

Vava și Irina poartă rochii aparent banale, dar simți cum, încet-încet, hăinuțele lor iau foc și ard sub ochii tăi uimiți... De fapt, ard ele... și, mai ales arde ea, Vava... ca o flacăra...

Dacă Mihai îl aduce pe Blake în discuție, fie-mi îngăduit și mie să spun că un vers din Rilke mi se-vârtea prin minte văzând-o pe Vava și ascultând muzica dumnezeiască a Grupului IZA:

„Puful nubii al undelor sclipea/sub soarele dintâi, și-n preajma lor/sta fata albă, umedă, năucă, /și cum se mișcă-o frunză crudă, verde, /și își desface sulu-nfășurat, /tot astfel trupu-i se desfășură/ Genunchii răsăriră selenari, /și într-ai coapsei nori se cufundară, /îngusta umbră-a pulpelor pieri /și gleznele zvâcniră ca gâtlejul celor ce beau.“ Este vorba de „Nașterea zeiței Venus“.

Dar fiindcă după spectacol te urmăresc multă vreme vorbele înțelepte ale cântecelor oșenești, cer voie să parafrazez un vers dintr-o frumoasă cântare și să i-l cânt lui Mihai: „Când s-o-mpărțât norocu'. Fost-ai p-acolo și tu...“

Cele scrise nu se vor o cronică propriu-zisă, ci mai degrabă o scrisoare de dragoste cu destinația VERII... fierbinți.

P.S. Orice-ar fi, eu sper să nu obosesc așteptând un spectacol important pentru România, cu actorii Naționalului clujean, semnat MIHAI MĂNIUȚIU.

Teatrul Național „Lucian Blaba“, Cluj-Napoca – O vară fierbinte pe Iza. Scenariul și regia: Mihai Măniuțiu. Scenografia: McRanin. Asistent scenografie: Valentin Codoiu. Coregrafia: Vava Ștefănescu. Conducerea muzicală: Ioan Pop. Cu: Vava Ștefănescu, Irina Wintze. Grupul IZA: Ioan Pop (voce, zongoră, braci, ceteră, drâmbă, tilincă), Anuța Pop (voce, percuție), Voichița Tepei (voce, percuție), Ioachim Făt (vioară), Grigore Chira (zongoră, tobă, braci, toacă), Gheorghe Pârja (vioară, percuție). Data premierei: 5 iunie 2007.